

38021 - نماز تراویح بدعت نیست و تعداد رکعات معینی ندارد

سوال

به مناسبت ماه رمضان مردم به نماز تراویح روی می‌آورند. سؤال من این است: برخی با اقتدا به پیامبر - صلی الله علیه وسلم - یازده رکعت تراویح به جای می‌آورند و برخی دیگر بیست و یک رکعت؛ ده رکعت بعد از عشاء و ده رکعت قبل از نماز صبح سپس وتر را به جای می‌آورند. حکم شرع درباره این شکل ادای تراویح چیست؟ چون برخی می‌گویند ادای نماز قیام پیش از نماز صبح بدعت است.

پاسخ مفصل

الحمد لله.

نماز تراویح به اجماع مسلمانان سنت است، چنانکه امام نووی - رحمه الله - در «المجموع» بیان کرده است. پیامبر - صلی الله علیه وسلم - نیز به انجام آن ترغیب نموده است، از جمله آنجا که می‌فرماید: «آنکه رمضان را از روی ایمان و احتساب [به نماز] بایستد گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود». به روایت بخاری (۳۷) و مسلم (۷۶۰). بنابراین چگونه تراویح می‌تواند بدعت باشد حال آنکه پیامبر - صلی الله علیه وسلم - تشویق به ادای آن کرده و مسلمانان بر استحباب آن اجماع نموده‌اند؟!

شاید کسی که آن را بدعت گفته منظورش جمع شدن مردم برای ادای آن در مسجد باشد.

اما این نیز درست نیست زیرا پیامبر - صلی الله علیه وسلم - آن را همراه با اصحاب خود چند شب به جماعت در مسجد ادا کردند سپس از ترس آنکه بر مسلمانان فرض شود انجامش را ترک گفتند، سپس هنگامی که ایشان - صلی الله علیه وسلم - از دنیا رفتند و وحی قطع شد دیگر این ترس در میان نبود زیرا ممکن نبود چیز جدیدی پس از وفات پیامبر - صلی الله علیه وسلم - واجب شود، این بود که عمر - رضی الله عنه - مسلمانان را بر این کار یکجا نمود. پاسخ شماره (21740) را ببینید.

وقت نماز تراویح نیز از بعد از نماز عشاء تا قبل از طلوع فجر است. پرسش شماره (37768) را ببینید.

اسلام سوال و جواب

ناظر کل:
شیخ محمد صالح المنجد

نماز تراویح تعداد رکعات معینی ندارد، بلکه جایز است آن را کمتر و بیشتر ادا کرد و هر دو صفتی که در سؤال آمده درست است و این بر اساس نظر اهل مسجد است که کدام روش برایشان مناسبتر است.

اما بهتر همان چیزی است که از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - روایت شده که ایشان در رمضان و غیر رمضان قیام لیل را بیشتر از یازده رکعت ادا نمی‌کردند.

شیخ ابن عثیمین پس از ذکر تعداد رکعات تراویح می‌گوید:

«امر در این قضیه واسع است و کسی که یازده رکعت خوانده کار کسی که بیست و سه رکعت خوانده را انکار نکند و برعکس، بلکه مسئله فراخ است و جا دارد و الحمدلله». (فتاوی الشیخ ابن عثیمین: ۸ / ۴۰۷).

پرسش شماره (9036) را ببینید.

والله اعلم.